

La Catalunya

Durant els darrers deu anys l'interès dels catalans del nord pel que passa a Catalunya i la seva capital, Barcelona, ha substituït o conviu amb l'atracció per París. La proximitat amb Figueres, Girona i el litoral empordanès ha creat uns hàbits comercials, turístics i esportius que de vegades s'adrecen també cap al món cultural i artístic. Tanmateix, aquesta tendència natural a aproximar-se a un espai lingüístic, històric i cultural comú està encara molt lluny d'assolir una certa normalitat, sobretot lingüística i cultural. En aquest sentit, les polítiques de les diferents administracions, tot i que es manifesten a favor de l'aproximació, no contribueixen a facilitar-la. Durant la segona meitat del segle xx la societat nord-catalana es va mobilitzar per defensar la seva identitat, i amb el suport de les institucions es van poder crear infraestructures culturals: la Casa Pairal, el CeDACC, el Departament d'Estudis Catalans a la Universitat de Perpinyà, les escoles immersives i les fileres bilingües, els serveis municipals de promoció de la llengua i de la cultura catalanes, algun mitjà de comunicació, festes populars... D'ençà d'una desena d'anys, però, aquestes infraestructures culturals, que eren l'eix vertebrador del patrimoni nord-català, són víctimes d'un procés creixent de desmantellament, subjectes a la dinàmica productivista de la dictadura dels mercats, que porta a la banalització dels símbols col·lectius i a una falsa modernització. Els exemples següents poden donar una idea de la gravetat de la situació: el CeDACC (Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana) s'ha diluït dins la Mediateca i ha perdut la seva funcionalitat i visibilitat; la Casa

>> *La plana de la Cerdanya.*
Fotografia d'Oscar Jané.

del Nord

Pairal, creada el 1963 per Josep Deloncle, s'ha tancat com a museu i la seva col·lecció ha estat substituïda per rètols explicatius; l'IFCT (Institut Franco-Català Transfronterer) i l'STHI (Sport, Tourisme, Hôtellerie Internationale) de la UPVD s'han fusionat, i la llengua catalana ha passat a ser una llengua de segona que no cal dominar per cursar els estudis catalans, convertits en estudis transfronterers catalans, és a dir, ETC; des de la creació de les classes d'ensenyament en català fa trenta anys, només un 5% de l'alumnat hi pot accedir; la Regidoria de Cultura Catalana va ser substituïda per l'Institut Font Nova, que al seu torn ha estat substituït per un servei d'afers catalans; el Mercat Medieval, al nucli antic de Perpinyà, ha estat reemplaçat per uns torneigs de cavallers al Serrat d'en Vaquer, als afores de la població; malgrat l'existència de Ràdio Arrels i d'alguna iniciativa amb suport digital, l'absència de la llengua catalana és pràcticament total a la premsa escrita, televisiva i radiofònica; les Cartes aprovades pel Consell General el 2007 i per la municipalitat el 2010 són paper mullat.

Davant d'aquest procés de descatalanització, cal demanar-se si el referent lingüístic i cultural entre la Catalunya del Nord i les comarques gironines serà el d'una identitat turística i regional en llengua francesa, castellana i anglesa, amb un català residual que haurà perdut tot vincle amb el seu patrimoni cultural, o bé les noves polítiques de modernització serviran per donar l'impuls que el converteixin en una llengua de prestigi i de relació habitual entre els dos territoris.

CRISTINA BADOSA MONT *és catedràtica de la UPVD.*